

НЕЗЛОЯКІСНА ТИРЕОЇДНА ПАТОЛОГІЯ У ПОСТРАЖДАЛИХ
ВНАСЛІДОК АВАРІЇ НА ЧАЕС З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ
Камінський О.В., Муравйова І.М., Чикалова І.Г., Афанасьєв Д.Є., Пронін
О.В.

Державна установа «Національний науковий центр радіаційної медицини
Національної академії медичних наук України»

Актуальність. Частота тиреоїдної патології у хворих цукровим діабетом (ЦД) 2 типу, за даними досліджень, перевищує популяційний рівень. Разом з тим, данні щодо характеру та частоти органічної патології щитовидної залози при ЦД 2 типу мають певні протиріччя, що вказує на актуальність вивчення особливостей тиреоїдного статусу з основними клініко-метаболічними показниками у хворих на ЦД 2 типу.

Мета роботи. Дослідити взаємозв'язки між розвитком цукрового діабету і незлоякісними новоутворами щитоподібної залози у потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС.

Матеріали та методи дослідження. Було проведено дослідження клінічних зв'язків між цукровим діабетом 2 типу та не злоякісними захворюваннями щитовидної залози у потерпілих внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) у віддалені поаварійні терміни (148 осіб) та контрольної групи (38 осіб) з отриманням даних стосовно характеру та частоти органічної патології щитовидної залози.

Результати дослідження та їх обговорення. Частота органічної патології щитовидної залози у хворих з ЦД 2 типу потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС ($58,3 \pm 6,3\%$) статистично достовірно ($P < 0,05$) вище, ніж у групи контролю ($43,1 \pm 3,9\%$). Домінуючою патологією у хворих ЦД 2 типу потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС являється вузловий еутиреоїдний зоб, частота якого ($26,7 \pm 5,7\%$) більш ніж в 3,3 рази вище ($P < 0,01$), ніж у групи контролю ($8,1 \pm 2,2\%$). Частота патології щитовидної залози у хворих ЦД 2 типу старше 50 років достовірно

вище, ніж у віці до 50 років ($65,2 \pm 7,0\%$ та $35,7 \pm 12,8\%$; $P < 0,05$). Частота вузлового еутиреоїдного зобу серед хворих ЦД 2 типу у віці старше 50 років була в 4,5 разів вище, ніж у пацієнтів з ЦД 2 типу у віці до 50 років ($32,6 \pm 6,9\%$ та $7,1 \pm 6,9\%$; $P < 0,05$). Цей факт підтверджується літературними даними, які вказують на збільшення питомої ваги осіб з вузловим зобом у віковій категорії старше 46 років. Частота вузлового еутиреоїдного зобу у хворих ЦД 2 типу старше 50 років потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС у порівнянні з контрольною групою була в 4 рази вище ($32,6 \pm 6,9\%$ та $8,1 \pm 2,2\%$; $P < 0,01$). Збільшення патології щитовидної залози за рахунок вузлового еутиреоїдного зобу більш характерно для жінок, ніж для чоловіків ($36,4 \pm 8,3\%$ та $14,8 \pm 6,8\%$; $P < 0,05$), що також збігається з літературними даними. Частота вузлового еутиреоїдного зобу у жінок з ЦД 2 типу потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС ($36,4 \pm 8,3\%$) в 3,2 рази ($P < 0,01$) перевищує відповідний показник у жінок контрольної групи ($11,3 \pm 3,1\%$), що вказує на вплив радіаційного чинника. Частота патології щитовидної залози збільшується разом з тривалістю ЦД 2 типу. Так, наприклад, у хворих ЦД 2 типу з тривалістю захворювання 5 та більше років частота органічних уражень щитовидної залози ($75,0 \pm 10,8\%$) істотно вище ($P < 0,05$), ніж у хворих ЦД 2 типу з тривалістю захворювання менше 5 років ($45,0 \pm 11,1\%$). У хворих ЦД 2 типу чоловіків потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС та групи контролю, при проведенні кореляційно-регресійного аналізу виявлено помірний прямий зв'язок між індексом маси тіла та об'ємом щитовидної залози ($r = 0,2022$; $p = 0,0458$), та його відсутність у жінок ($r = 0,0558$; $p = 0,619$).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отримані нами данні співпадають з іншими дослідженнями, в яких також було доведено, що у хворих з ожирінням об'єм щитовидної залози більше, ніж у осіб з нормальною масою тіла.